

༡༡། ལྷ་མཁན་བསམ་གྱི་ཤལ་རྒྱན་གཏམ་དཔེ་

གཅེས་བཀུས་ན་བཞི་བཅུད་ཅི།

བོད་ལྗངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

ཕྱེད་མཁའ་བསམ་བློ་བྱེད་ཞུག་གཏམ་དཔེ་

གཅེས་བུས་རྩ་བའི་བུད་ཅི།

གཙུག་ལྷན་གྱི་ཕྱེད་མཁའ་བསམ་བློ་བྱེད་ཞུག་གཏམ་དཔེ་

ཕྱེད་མཁའ་བསམ་བློ་བྱེད་ཞུག་གཏམ་དཔེ་

མཆེད་མཁའ་བསམ་བློ་བྱེད་ཞུག་གཏམ་དཔེ་

ཕྱེད་མཁའ་བསམ་བློ་བྱེད་ཞུག་གཏམ་དཔེ་

格萨尔艺人桑珠谚语集

主 编：金果·次平

参编人员：米玛次仁 格珍 仓决

西藏藏文古籍出版社

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ། མིག་དཔར་ཆེ་རིང་།
ཁ་བྱང་རྒྱས་འགོད། གླུ་མེ་ ལྷག་སྒྲོན།
དཔར་བྱས། དགའ་བུ། དབྱངས་བཞི།

ཐུང་མཁན་བསམ་བྱའི་ཞལ་རྒྱན་གཏམ་དཔེ་ གཅིས་བརྒྱས་ན་བའི་བདུད་རྩི།

བཅུ་སྒྲིག་མཁན། གླུ་མེ། མཚམས་གཙོ། ཐུང་འཁོར་ཆེ་ལྷན།
པོད་རྫོང་ས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གིས་བསྐྲུན།
ཐུ་ཆོག་ས་ཆེན་རིག་ཁང་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཆེན་པོའི་གླུ་མེ་ལྷན་ནས་བསྐྲུན།
པོད་རྫོང་ས་ཤིན་ཏུ་དཔར་འདེབས་བཟོ་གྲུས་དཔར།
2005ལོའི་ཟླ་བ་8པར་དཔར་གཞི་དང་པོ་བསྐྲུན།
2005ལོའི་ཟླ་བ་8པར་དཔར་ཐིང་ས་དང་པོ་དཔར།
དེབ་གྲངས་1 - 1500 དེབ་རེར་སྒྲིང་15 00
གཅིག་འཁྱུར་དཔེ་རྒྱས་ཨང་། ISBN7—80589—051—X

(藏)新登字 02

责任编辑:米玛次仁

封面设计:格次 拉珍

印刷校对:嘎布 央西

格萨尔艺人桑珠谚语集

搜集整理:格珍 仓决 次平

西藏藏文古籍出版社出版

社科院民族研究所格珍排版录入

西藏新华印刷厂印刷

2005 年 8 月第一版 2005 年 8 月第一次印刷

印数:1-1500

统一书号:ISBN7—80589—051—X

(民文)定价:15.00 元

ཐོན་འབྲེེ་གཏམ།

བོད་མི་རིགས་ནི་རང་རྒྱལ་མི་རིགས་བྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་
ཡུན་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་ལ་ཡུལ་ཁུངས་རིག་གནས་ཀྱིས་ཐུག་པའི་མི་རིགས་
ཤིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་ཁྱུང་རྩ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ནོར་
བུའི་བང་མཛོད་དབུས་སུ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་ནོར་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ།
དེའི་ནང་ལས་ཀྱང་《མྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུང་》ནི་གཟི་བྱིན་ཆེ་བའི་
ཁྱད་ནོར་ཞིག་ཡིན། ཁྱད་ནོར་འདི་ནི་ཆེས་ཡུན་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་
ཞིང་། རྒྱུང་ལྷ་མང་བ་དང་། རོ་མཚར་ཁྱད་ཆོས་དུ་མས་སྒྱུད་པ།
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་《དབྱི་ལི་ཡ་ཐ་》ཞེས་ཀུན་གྱིས་བསམ་གསལ་བཟོས་ཕྱིད་ཡུལ་
དུ་ཁྱུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་ཆོམ་ཞིག་ཡིན།

《མྱིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུང་》འདི་ད་པན་ངག་ལམ་དང་རྒྱང་
དཔེ་གཉིས་ཐད་ནས་ཁྱབ་ཅིང་མཆེད་པ་ལས་ངག་རྒྱང་ཉིད་ཐོག་མར་
དར་ཞིང་ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱུང་དཔེ་ནི་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་དང་
ཤོག་བཟོའི་ལག་ཆ་ལ་དར་རྗེས་ངག་རྒྱང་གི་མང་གཞིའི་ཐོག་གཞི་ནས་
ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་སྟོན་ངག་འདི་ལྟ་བུ་འཛིན་རྒྱུང་སྤེལ་གསུམ་
ཕྱིད་པོ་གཙོ་བོ་ནི་དུས་རབས་རིམ་གྱི་བོད་རིགས་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་གེ་
སར་རྒྱུང་མཐུན་ཆུང་སྟེ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཚོའི་སློབ་འཛིན་དུན་ཤིང་མི་
རྒྱུས་ཉུང་སང་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། མྱིང་རྒྱུང་འདི་ཉིད་ངག་
ནས་ངག་དུ་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནང་དོན་བཟོས་གཞི་སུན་སུམ་

རིཾཾགས་དང་འབྲས་སྒྲིལ་ཆོ་ཆོང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན། དེ་ཡོད་ཀྱི་དབྱུང་ཡིག་
 ལྟར་ན་རང་དེའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དེ་སྒྲིལ་གཞི་ལོང་པའི་སྒྲིལ་དཔེ་རྒྱུ་མས་
 རྒྱུ་སྒྲིལ་བྱེད་བྱེད་ཆ་བཅུ་ལྟ་ཅམ་ཟེན་པ་དང་། བྱེད་ཆ་དག་བཅུ་ལ་
 ཉེ་བཞི་དམངས་ཁྲོད་སྒྲིལ་མཁན་ནམས་ཀྱི་དཔེ་པའི་སྒྲིལ་དུ་གསལ་ཞིང་
 བཞུགས་པ་ལགས། དེར་རབས་ཅན་བྱ་འཕྲུར་བ་ལྟར་ལྟར་བསྒྲིལ་བྱེད་
 པའི་དུ་ལྟེ་ལྟེ་ཆོ་ཆོག་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཉིད་དག་ལས་དག་བསྒྲིལ་གྱིས་དར་
 བྱེད་འགྲོ་བའི་སྒྲིལ་རྒྱུ་དེ་ཡང་དམ་ཤུགས་རིམ་རྒྱུ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འགྲོ་
 བཞིན་ཡོད་ལ་དམངས་ཁྲོད་སྒྲིལ་པའི་དཔེ་པའི་སྒྲིལ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲིལ་
 དཔེ་མང་པོ་ཞིག་སྒྲིལ་བ་ནམས་ཆོ་ཡིས་དོར་བ་དང་ལྟར་དུ་འཇིག་ལྟས་
 ཡིན་པས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཆོ་ཆོང་འདིའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལས་དོན་ལ་
 ཆོད་མཐོའི་མཐོང་ཆོད་གནང་བཞིན་ཡོད། དེ་ཡང་ཁྱད་གོ་གསར་པ་
 དེ་དུ་བཞེས་རྒྱུ་ཡིན། ལྟ་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེ་བུ་པའི་ལོ་རབས་
 བདུན་ཅུའི་མཇུག་ཅམ་དུ་རང་རྒྱལ་དུ་སྒྲིལ་བཅོས་སྒྲིལ་དཔེའི་སྒྲིལ་དུས་
 ལག་བཟུར་བྱས་ཚུན། 《སྒྲིལ་གོ་སར་རྒྱལ་པའི་སྒྲིལ་》ཉིད་ལྟར་སྒྲིལ་
 དང་། རྒྱུ་འདོན། ལེགས་སྒྲིག་དཔར་སྒྲིལ། ཞིབ་འཇུག་བཅས་
 བྱེད་རྒྱུ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ཆོད་ཞིབ་ལས་དོན་ཞིག་དུ་བཅོས་ནས་ལོ་
 རྒྱུ་ཆོད་ཀྱི་འཆར་གཞི་དུག་པ་ནས་དག་པའི་བར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལྟར་སྒྲིལ་གྱི་
 ལས་དོན་དག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་ནང་སྒྲིགས་པ་དང་། བྱ་བཞག་
 འདིར་གཞུང་ཟེར་གྱིས་འབྲས་ཀྱང་ཐོབ་ཡོད། དེའི་ཐད་ཐོད་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
 ཆོ་ཆོག་ཆོད་རིག་ཁང་གི་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཆོད་པ་གཅིག་ཕྱར་ཆ

མཚོན་ནས་བཟོད་ན། ལོ་རྒྱུ་ལྟར་དུ་《མྱེང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུང་》
 རྒྱུར་རྒྱུ་བཀའ་ཁྲུང་ལས་ཁང་གིས་འཛོལ་བ་སྤྱད་བྱས་པའི་པར་ཤིང་དང་ལག་
 བྲིས་ཅི་རིགས་ཐོག་འཁོད་པའི་རྒྱུང་དཔེ་རྟེན་མ་ཁྱོན་བཅོ་ལྔ་མས་པོད་74
 ཡོད་པ་དང་། རྒྱུང་པ་57 ཅམ་ཅད་གཅོད་བྱུང་ལ་དྲག་འདེམ་ཆད་
 གསལ་གནད་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་སྟོགས་ལྟར་ངག་རྒྱུང་རྒྱུང་ལྟ་130
 རྒྱ་ཕབ་བྱས་ཡོད། ཁྱད་པར་རྒྱུང་པ་དེ་ནམས་ཀྱི་ཁྲིད་ལས་གྲགས་ཅན་
 རྒྱུང་མཁན་བསམ་བྱུང་གིས་འཆད་གྱུར་གནང་བའི་《མྱེང་རྒྱེ་གེ་སར་
 རྒྱལ་པོའི་རྒྱུང་》དག་བཟོད་བྱ་རྒྱས་ལ་ཆ་ཆད་བ་དང་། རྫོང་བྱེད་སྟན་
 ཁོང་འདེབས་པ། རིག་གཞུང་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་རིན་ཐང་མངོན་པར་ལྟན་
 པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཁོང་གི་དུང་པ་གཙོ་གནད་དུ་འཛིན་ཏེ་ཁོང་གིས་
 འཆད་གྱུར་གནང་བའི་ངག་རྒྱུང་རྒྱུར་རྒྱུ་ཕབ་བྱས་པ་དང་། ད་
 བར་རྒྱུང་མཁན་གཅིག་གིས་ཕབ་པའི་《མྱེང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུང་》ཁོ་
 ལག་རྫོགས་པ་ཞིག་གང་ནའང་མེད་པའི་དོན་དངོས་ལ་གཞིགས་ཏེ། ཟླ་
 ལོ་2000 ལོར་བོད་རྫོང་ས་ཁྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་དང་གྲུང་ལོ་ཟླ་
 ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཚོམ་རིག་ཁྱིབ་འཕྲུག་བོད་
 གཉིས་པོས་ལོ་ལྷའམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚུན་དུ་མཉམ་ལས་མཉམ་རུབ་བྱས་
 བས་བསམ་བྱུང་གི་དུས་ཕབ་པའི་《མྱེང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུང་》གཙོ་
 གྲས་པོད་གངས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་ལྟར་རྒྱུར་རྒྱུ་ཕབ་ལགས་སྟེག་དཔར་སྟན་བྱ་
 རྒྱུ་ལོ་གསུམ་དོན་ཆེན་ལོག་བཀོད་པ་དང་། ད་བར་རྒྱུང་ལྟ་ཉི་ཤུ་དཔར་
 རྒྱུན་ཡང་བྱས་ཟིན།

དབར་དཔར་སྐྱོན་བྱས་ཟིན་པའི་ངག་སྒྲུང་ནམས་ཀྱི་ནང་སྒྲུང་
 མཁན་ཁོང་གིས་ཆོག་ཉུང་ལ་དོན་ཟབ་པ་དང་། གོ་བདེ་ལ་གསོན་
 ཉམས་ལྡན་པ། སྒྲོ་བ་རྒྱས་ལ་བཞད་གད་འཕེལ་བའི་གཏམ་དཔེ་མང་
 དག་པེད་སྒྲིང་གནང་རིགས་ནམས་ཀྱིས་སྒྲི་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་དངོས་སྒྲིགས་
 གང་སའི་ཐད་མཆོན་ཡོད་པས། གཅིག་ནས་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་
 དང་《གེ་སར་》རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་གི་དཔྱད་གཞི་འགངས་ཆེ་ཞིག་ཏུ་
 མཐོང་བ་དང་། གཉིས་ནས་དེ་དག་ལེགས་སྒྲིག་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
 རིན་ཆེ་བར་མཐོང་བ། གསུམ་ནས་ཞལ་རྒྱན་གཏམ་དཔེ་གཅིས་བརྒྱས་
 འདི་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོའི་སྐྱོན་སྤར་བསྟར་རྗེས་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་
 གསུམ་ནས་བོད་ཀྱི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་དང་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་
 ཀྱི་འཇུགས་སྐྱོན་ལ་དག་ཆོན་ལྡན་པའི་རྒྱས་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཐོན་ངེས་
 རེད་སྟམ་ནས་འདིར་ང་ཆོས་སྒྲུང་དཔེ་ཉི་ཤུའི་ནང་དུ་འཁོད་པའི་གཏམ་
 དཔེ་ནམས་གཅིས་བརྒྱས་དང་འོས་འཆམས་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་
 གཟིགས་པ་པོའི་སྐྱོན་ལམ་དུ་འབྲལ་རྒྱ་ཡོན།

འདིར་དཔེ་སྐྱོན་བྱེད་པའི་སྐབས་དང་བསྐྱོན་ནས་ཁོ་བོས་དབར་
 《སྒྲིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུང་》འཛིན་སྒྲིང་སྟེལ་གསུམ་ཀྱི་བྱ་གཞག་ཐད་
 ཕྱག་རྗེས་སྒྲན་མེད་པ་འཛོག་གནང་བའི་སྒྲུང་མཁན་བསམ་གྲུབ་ལགས་
 དང་། ལོ་མང་རིང་ལས་དོན་འདིའི་ཆེད་དུ་དཀའ་བ་སྟར་སྒྲུང་ས་གནང་
 མཁན་གྱི་ཆེད་ལས་པ་རྣམ་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བསྐྱོན་པ་
 རྣམ་པར་《སྒྲུང་མཁན་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་རྒྱན་གཏམ་དཔེ་གཅིས་བརྒྱས་

ན་བའི་བདུད་ཚིཿའདི་དངོས་སུ་པར་སྐྱན་སྐྱབ་པར་སྔོ་སེམས་ལེགས་
བའི་ངང་ནས་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་ཡོན་ཀྲང་།

༡༠༠༥ལོའི་ལྷ་བ་༧པའི་ཆེས་༡ཉིན།

འགོ་བརྒྱུད།

ཐོད་སྡོད་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་སྤྱང་མཁན་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་
ཞལ་རྒྱན་གཏམ་དཔེ་ལེགས་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུང་ནས་《སྤྱང་མཁན་བསམ་
གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་རྒྱན་གཏམ་དཔེ་གཅིས་བརྒྱས་ན་བའི་བདུད་ཚི》འདི་
ལེགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཛུགས་དཔེ་ཞིག་ཤིང་ལ་གནང་ནས་སྤྱང་གཞི་ཞིག་འབྲི་
དགོས་པའི་སྤྱལ་ལྷག་གནང་བུང་། བདག་ཉི་ཤུ་ཐོས་སྤྱང་ས་ཤེས་པ་
དམན་པའི་སྤྱི་བོས་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ནམ་མཁའི་སྤྱང་ཚོགས་ཉི་ཤུ་བཟླ་
ཞིང་། བསམ་པའི་ནང་དོན་རྒྱ་མཚོ་བཞིན་དུ་བཟུང་བའི་ཐོད་རིགས་ཀྱི་
གཏམ་དཔེའི་སྤྱང་ལ་དཔུང་སྤྱང་བྱེད་པའི་སྤྱི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་། ར་ཤོག་
དཔུག་གུས་བརྒྱུང་བའི་བརྒྱལ་གཞུག་འཛིན་ནས་རང་སྤྱོད་གང་དཔོག་
ཅུང་བཟད་སྤྱང་བར་བྱ་ཞེ།

གཅིག་སྤྱི་ན་གཏམ་དཔེ་ནི་མའི་རིགས་ཀྱིས་དུས་ལྷན་རིང་
པོའི་ལ་རྒྱས་འཕེལ་རིམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱུན་ཁོད་ཐོན་སྤྱི་དལ་ཚུལ་དང་གལ་
རིམ་འཐབ་ཚེད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཉམས་སྤྱང་ལས་
ཐོན་ཞིང་། མི་རིགས་སོ་སོའི་གནས་ལུས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ལུག་དང་།
རིག་གནས་སྤྱི་ཚུལ་ ཚོས་ལུགས་དད་མོས་། རིན་ཐང་འཛིན་སྤྱང་ས།
འཛིག་ཅེན་ཉི་ཚུལ་། ལུས་སྤྱོད་ཐོམས་གཤེས་སོགས་འཆོ་བའི་ཉམས་
འགྱུར་མངོན་ཅེན་དུ་མཚོན་པའི་ཆོག་སྤྱད་ཅིང་སྤྱོད་བདེ་བ། དོན་

ཚེགས་ཤིང་གོ་སླ་བ། རིག་པའི་དཔལ་གྱིས་ཕྱག་པའི་འཛམ་གླིང་རང་
 བཞིན་ལྷན་པའི་དམངས་ཁྲིད་ཚོམ་རིག་མཁུ་ཙལ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་ཅན།
 རང་རེ་བོད་རིགས་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་དེ་ཡང་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་མི་དམངས་
 གྱིས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ནང་ཐོན་སྐྱེད་ངལ་ཚོལ་
 དང་གྲལ་རིམ་འཐབ་ཚེད་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་ལག་ལེན་དངོས་
 ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པར་སྒྲིམ་ཅི་དགོས། 《གླིང་གླུང་》ངམ་གླུང་
 མཁན་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་རྒྱན་གཏམ་དཔེ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བོད་མི་གནས་
 རྟོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་གངས་རི་དང་ནགས་ཚལ། སྒང་
 རྩེད་ས་དང་མཆོད་ཀྱི་རྩ་ཆུ་དང་གཙང་ཆུ། དེ་བཞིན་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གྱི་
 རྟག་སེང་ཁྱུང་འབྲུག་གིས་གཙོས་པའི་གཙན་གཟན་རི་དུགས། ཐང་
 དཀར་ཚོད་པོ་དང་སྤྱུ་ཁྲ་རྩོར་པ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་འདབ་ཆགས་བྱ་
 རིགས། གཡང་དཀར་ལྷག་དང་འདྲོ་བ་རྩ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་སྒོ་
 རོག་གནག་ཕྱགས་དཀར་ནག་ ༡་སྤལ་ལྗོང་གསུམ་གྱིས་གཙོས་སྒྲིག་
 ཆགས་སྤྱིན་འབྲུ་སོགས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་དང་སྒྲིག་ཆགས་
 གང་རུང་གི་བྱུང་ཆོས་དང་ངོ་བོ་ཇི་བཞིན་དཔེ་རྩ་བཀོད་ནས་བོད་རིགས་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གནས་མཁུ་ཙལ། ཆོས་ལུགས་དང་མོས། ཡུལ་
 སྤལ་གོམས་གཤིས། དགའ་སྤྱོད་ཀྱི་དྲག་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་བྱུང་
 ཁོར་སྤྱི་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བོད་རིགས་ཀྱི་
 གཏམ་དཔེར་“གཏམ་དཔེ་མེད་ཤོད་དཀའ། ར་ཚུ་མེད་འབྲུང་དཀའ།”
 “ཁ་ལ་ཞིམ་པ་བདུད་ཅི། ར་བར་སྒྲན་པ་གཏམ་དཔེ།” ཟེར་བ་བཞིན་

བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ཁྲོད་དུ་གཏམ་དཔེ་གསར་གཏོང་
 དང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུར་གཅིག་སེལ་ཆེན་བྱེད་ཅིང་། བོད་རིགས་ཀྱི་གཏམ་
 དཔེའི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་ནམ་པ་དེར་ཁྱེད་མཐར་ཡང་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་གི་ལོ་རྒྱུས་
 ལྡན་ཡོད་དེ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟུ། བོད་རིགས་ཀྱི་
 དམངས་ཁྲོད་འཆོ་བའི་ནང་གཏམ་དཔེ་རྒྱ་ཆེར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
 པ་ཅམ་མ་ཟད། ཚུམ་པ་པོའི་ཚུམ་ཡིག་ཁག་ལའང་གཏམ་དཔེ་བཀོལ་
 སྤྱོད་བྱས་ནས་བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་གསལ་བར་མཆོན་ཐུབ་པར་བྱེད་
 པའི་གོམས་སྲོལ་ཡོད་པའང་དུན་ཏོང་ཡིག་རྙིང་ལས། བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་
 འདུས་སྤྱང་མང་པོ་རྗེའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྐབས། བཅན་པོས་སྒྲོན་པོ་མགར་གྱི་
 བུ་རྒྱུད་ལ་བཀའ་བཀྲོན་པའི་མཁུར་ཆོག་ལས། “ཅོང་ལྗེ་ནི་བྲག་
 དང་། ཡར་ལྷ་ནི་ཤམ་པོ་གཉིས། གང་ཆེ་ནི་གང་རྒྱུད་བ། འབྲང་
 བརྒྱའ་ནི་ཀུན་གྲང་འཇལ། །སྐྱ་རྒྱ་ནི་སྒྲོན་མོ་དང་། ཡར་ཆབ་ནི་རྒྱ་བོ་
 ཆེ། གང་རིང་ནི་གང་ཐུང་བ། ཐང་ལྷ་ནི་ཡར་བཟུར་མཐུན། །
 གཞུབས་མཆོན་ནི་གྲིང་དགུའ་དང་། གང་པོ་ནི་མཆོལ་གོང་། གང་ཆེ་ནི་
 གང་རྒྱུད་བ། ཤ་ལྗེད་ནི་གངས་ཀར་མཐུན། བྱ་མདའི་ནི་ཁང་སྐྱུ་དང་།
 བྱང་བའི་ནི་སྐྱག་ཅེ་གཉིས། གང་མཐོ་ནི་གང་དམའ་བ། ཡར་ལྷ་ནི་
 ཤམ་པོ་མཐུན། བྱ་བྱ་ནི་ལྷུང་རྒྱུད་ན། མགར་ཁོལ་ནི་མྱང་བ་དང་།
 ཡར་ལྷུང་ནི་བྱང་ལྷུང་སན། ལྷོ་རྗེ་གསའི་འཕན་པ་གཉིས། གང་འཕན་
 ནི་གང་རགས་པ། གཉི་རྩེ་ནི་ཡ་བེས་གཟིགས།” ཞེས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་གནམ་རི་སྤྱང་བཅན་གྱི་སྒྲོན་པོ་རྒྱང་པོ་སྤྱང་སད་བྱུ་ཅེ་དང་མང་པོ་

རྩེ་ལང་སྤང་གཉིས་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སྤྱུ་ཤགས་བྱས་པའི་སྤྱུ་ཚྭ་དང་།
 རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་བཅན་སྤྲུལ་པོའི་སྤྱིང་མོ་སང་མར་ཀར་ཞེས་པས་ལང་ཁྱུང་དེ་
 རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་མངའ་འོག་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་གསང་
 བརྟ་བྱས་པའི་སྤྱུ་ཚྭ་སྤྲུལ་སྤྱི་དེང་དུས་བདག་ཅག་གི་མཐོང་ཐོས་ཚུས་
 ཅན་དུ་གྱུར་བའི་《སྤྱིང་སྤྱིང་》དང་《རྩེ་བཅུན་མི་ལའི་གསུང་མགྱུར་》
 གྱི་གཏམ་དཔེ་སྟེ། དཔེ་མང་རིམ་པར་བཞོད་ནས་བརྗོད་བྱའི་ཙ་དོན་
 གཅིག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱུ་ཙལ་གྱི་རྣམ་པ་དག་
 དང་ཡོངས་སུ་ཆ་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། གཏམ་དཔེ་དེ་རིགས་ཀྱིས་
 བོད་རིགས་ཀྱི་གནའ་རབས་ཚྭ་རིག་གི་སྤྱིང་ཡིག་ལ་གསོན་ཤུགས་
 གསར་པ་ཞིག་བྱིན་ཡོད་ལ། དེས་བཟང་པོར་བསྟོད་པ་དང་ངན་པར་
 སྟན་འབྱིན། ལེགས་སྟེལ་ཉེས་འགོག་དཔྱ་གཉེན་ཆགས་སྤང་གི་དབྱེ་
 འབྱེད་གསལ་པོ་དགོས་པ་སྤྲུལ་ལེགས་ཉེས་སྤང་སྤྱིང་གི་བསྐྱབ་བྱའམ་
 བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་དངོས་སུ་མིག་ལམ་དུ་གཡོ་བ་བཞིན་དུ་གསལ་སྟོན་
 བྱས་ཡོད་ལ་དེས་དུས་རབས་རིམ་གྱི་ནང་བོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་ཚྭ་སྤྲུལ་
 འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བར་ཕན་ལུས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཐོན་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཟད།
 སྤྱིང་བྱིན་སྤྱུ་ཚྭ་སྤྲུལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་འཇུགས་སྤྱིང་
 དང་བོད་གསར་འཇུགས་སྤྱིང་བྱ་རྒྱ། དེ་བས་ལྷག་པའི་ཚྭ་རིག་གསར་
 གཏོད་བྱུང་རྒྱར་ཕན་ལུས་གསར་པ་ཐོན་ངེས་བསམས།

གཉིས། སྤྱིང་མཁན་བསམ་གྱིང་ནི་མིག་སྤྱིང་འཚོ་བཞུགས་
 གནང་བའི་《སྤྱིང་གི་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིང་》འཆད་གྱུར་གནང་མཁན་གྱི་

དམངས་ཁྲོད་སྤྱང་མཁན་བསམ་ཤོས་དང་འཆད་ཀྱིས་གནང་བའི་སྤྱང་
 སྤྱང་དཔེ་སྤྱན་གྱིས་ཚད་མང་ཤོས་ཀྱི་སྤྱང་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ལགས་པས།
 ཁོང་ནི་《སྤྱང་སྤྱང་》དང་དེ་ལས་མཆོན་པའི་བོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱལ་རྒྱུན་
 གཏམ་དཔེ་དེ་རིགས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་མཛད་མཁན་གྱི་བྱེད་པོ་
 གཙོ་བོ་ཤིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་འཆད་ཀྱིས་གནང་བའི་《སྤྱང་སྤྱང་》
 རང་བོད་རིགས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་དྲི་བསྐྱར་རམ་རམ་དུ་འབྱུལ་
 བཞིན། བཤད་ན་རག་བརྗོད་བདེ་ལ། ཉན་ན་ན་བར་སྒྲན་པའི་ནམ་
 པ་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་མང་ཞིང་། བོད་རིགས་ཀྱི་གཏམ་
 དཔེའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱབས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞལ་རྒྱུན་གྱི་གཏམ་
 དཔེ་མང་དག་ཅིག་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ནས་
 ཐོས་དཀའ་བ་མ་ཟད། དཔེ་རྒྱུང་དང་སྤྱང་མཁན་གཞན་གྱིས་འཆད་
 ཀྱིས་གནང་བའི་《སྤྱང་སྤྱང་》ལས་ཀྱང་རྒྱུད་དཀའ་བ་ཡིན་མྱོང་། སྤྱང་
 མཁན་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་རྒྱུན་གཏམ་དཔེ་ཞེས་པ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་
 ལས་དེར་དུས་《སྤྱང་སྤྱང་》ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་མཁས་དབང་
 རམས་ཀྱིས་སྤྱང་མཁན་དེ་ཉིད་ལ་“སྐད་ཡིག་སྒྲ་བའི་དབང་པོ་” ཞེས་
 པའི་མཆོན་སྤྱན་གསལ་བ་དེའང་མིང་དོན་མཚུངས་པར་སྤྱང་།

སྤྱང་མཁན་བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་འཆད་ཀྱིས་གནང་བའི་《སྤྱང་གི་
 སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་》དེ་ཡང་《སྤྱང་སྤྱང་》ཀྱི་དང་འདྲ་བར། གི་སར་
 རྒྱལ་པོས་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་སྤྱང་ཡུལ་གྱི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཆོས་སེལ་བྱུང་

མོར་བའི་མཐོ་སྒང་ཡུལ་གྱི་དེ་གཅིག་ལྟར་ཡོང་ཆེད་སྟོ་འདུལ་བྱང་འཐབ་
 བྱས་པ་དང་། ཉེ་འབྲེལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་དབར་ཁི་དྲག་གང་རུང་གིས་
 འབྲེལ་ལམ་ཟབ་མོ་གཙུགས་པའི་གནས་ཚུལ་བརྗོད་གཞིའི་གཙུ་བོར་
 བཟུང་ཐོག་བོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་རིག་པའི་
 གནས་ཀྱན་སྤྱོད་པའི་ལོངས་ནས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་པས། དེའི་གཏམ་
 དཔེ་དེ་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོ་སྒང་གི་འགྱུར་བ་མང་བའི་གནམ་གཤིས་
 དང་ལོ་འབྲས། གངས་རི་དང་ནགས་ཆལ། སྤང་སྤྲོངས་དང་ཚུ་རྒྱ།
 མཚོ་དང་མཚེུ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གྱི་གཅན་གཟན་རི་དྲགས་དང་། ས་
 འདུལ་སྤྱོད་ཆགས། སྒོ་བོག་སྤྱོད་རིགས་བཅས་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་བྱང་
 ཚོས་སོགས་དཔེ་རུ་བཀོད་ནས་བསྟོད་པ་དང་སྤྲོད་པ། སྟོན་པ་དང་
 མཚང་འདུ་བ། དག་འཕྱོ་ཁི་དྲག་ ལེགས་ཉེས་སྤང་སྤང་སོགས་སྐབས་
 བབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་མིག་ལམ་དུ་དངོས་སུ་མངོན་པ་ལྟར་
 མཚོན་པར་གནང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་སྤྱང་མཁན་བསམ་གྱུ་བོ་སྤྱི་ཚོ་
 རྩལ་པོ་གཞི་རིམ་དཔངས་ཁྲིད་དུ་འཆོ་བར་རོལ་ཞིང་མིག་སྤང་འཆོ་
 བཞུགས་གནང་བའི་སྤྱང་མཁན་ཞིག་ཡོད་པས། ཁོང་གི་ཞལ་རྒྱན་
 གཏམ་དཔེ་དེ་རིགས་ལས་གཞི་རིམ་སྤྱུལ་དུ་འཆོ་བར་རོལ་བའི་དེང་
 དུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱི་རིན་ཐང་འཛིན་ཚུལ་དང་།
 ཚོས་ལུགས་འདུ་ཤེས། ལེགས་ཉེས་སྤང་སྤང་། ཡུལ་སྤོལ་གོ་མས་གཤིས།
 དག་འཕྱོ་ཁི་དྲག་སོགས་འདུ་ཤེས་འཛིན་ཚུལ་ལྟམ་མེར་མངོན་ཡོད།
 དཔེར་ན། “ལོ་གས་དཔུ་སྤྱ་དཀར་པོ་དེ། ལྷག་པོ་ནག་ལ་གཏོང་